

ATENCIÓ FARMACÈUTICA EN ANTICONCEPCIÓ D'EMERGÈNCIA (AE)

QUÈ ÉS L'AE?

És la utilització d'algun mètode que permet evitar un embaràs no desitjat després d'haver mantingut una relació sexual desprotegida.

QUINS MÈTODES HI HA COM ANTICONCEPTIUS D'EMERGÈNCIA?

A nivell mundial s'han utilitzat diferents mètodes:

FÀRMAC	PAUTA
Levonorgestrel 0,75mg <i>Norlevo®</i> , <i>Postinor®</i>	1,5mg dosi única ó 0,75mg /12h
EtinilEstradiol 0,05mg + Levonorgestrel 0,25mg <i>Neogynona®</i> , <i>Ovoplex®</i>	Pauta Yuzpe: 0,1mg EE + 0,5mg LNG /12h
Mifepristona 10mg (RU-486) <i>Mifegyne®</i>	10mg dosi única
Danazol 200mg <i>Danatrol®</i>	600mg/12h (2 dosis) ó 400mg/12h (3 dosis)

QUIN ÉS EL MÈTODE D'ELECCIÓ COM A AE A BALEARS?

Es va establir **levonorgestrel (LNG) 0,75mg com a mètode d'elecció per a l'AE**.

De fet, el mètode Yuzpe no està autoritzat a Espanya com anticonceptiu postcoital, per tant, si una dona quedàs embarazada amb el mètode Yuzpe podria demandar a aquella persona que li va aconsellar, ja que la indicació d'AE no està aprovada pel Ministeri de Sanitat i Consum. A més a més, el mètode Yuzpe té un risc d'embaràs 3 vegades superior a LNG amb la triple d'incidència d'efectes secundaris.

QUINA ÉS LA PAUTA MÉS ADEQUADA PER A L'ÚS DE LNG COM A ANTICONCEPTIU POSTCOITAL?

LNG s'administra per via oral durant les 72 primeres hores després del coit de risc.

La pauta actualment aprovada pel Ministeri de Sanitat i Consum per a les especialitats farmacèutiques **Norlevo®** i **Postinor®** és de **1,5mg en dosi única** (com més aviat millor).

Els estudis han demostrat una **lleugera major eficàcia en les dosis úniques** que en les dosis fraccionades, ja que el risc d'oblit de la segona dosi desapareix. Per aquesta mateixa raó, la dosi única també és pauta recomanada pels metges. No obstant això, les dues dosis es mantenen com a pautes posològiques correctes a les bibliografies consultades.

QUIN ÉS EL MECANISME D'ACCIÓ?

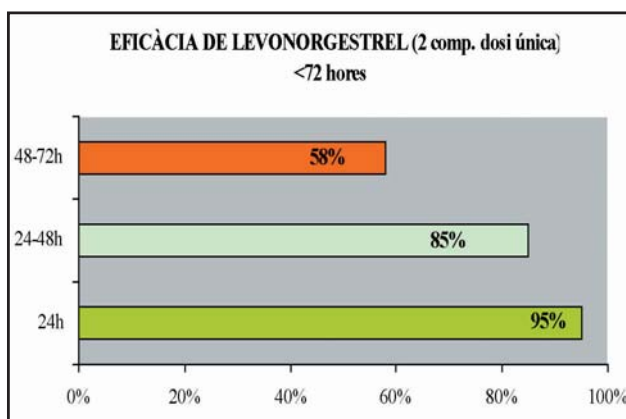
No es coneix amb exactitud el mecanisme d'acció pel qual es pot evitar la gestació, tot i que es manejen algunes hipòtesis:

- Per inhibició o retard en l'ovulació.
- Per alteració en el transport dels gàmetes.
- Per escurçament de la fase lútea.
- Perquè impedeix la implantació de l'òvul fecundat a l'endometri (possiblement el mecanisme d'acció principal)

Levonorgestrel NO impedeix el creixement normal dels òvuls prèviament fecundats, per tant, **l'AE amb levonorgestrel NO ÉS ABORTIVA** i si la dona estigués embarazada no produeix l'avortament, ja que actua abans de l'inici de la implantació.

ÉS SEMPRE EFICAÇ L'AE?

NO. L'eficàcia del mètode augmenta (>95%) si s'aplica abans de les 24h després d'una relació desprotegida

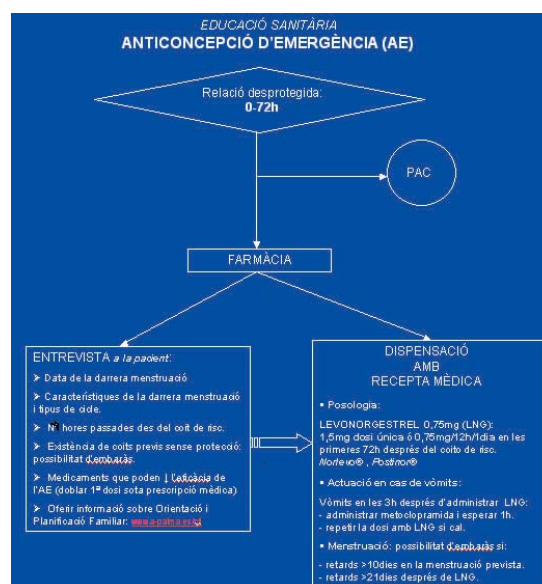

L'anticoncepció d'emergència suposa un recurs per a la prevenció primària de l'embaràs no desitjat i per a la disminució del número d'interrupcions voluntàries d'embaràs (IVE).

Segons la darrera enquesta de 2005 elaborada pel "Ministerio de Sanidad" sobre "Salut i Hàbits Sexuals dels Espanyols", els joves de Balears inicien les seves relacions sexuals més prest que a la resta de les comunitats, la qual cosa comporta una major taxa d'embarassos no desitjats i d'IVE que a altres comunitats.

Inmaculada Mateo

Centre d'Informació del Medicament.

Protocol d'actuació sobre AE disponible en www.cofib.es

ES POT UTILITZAR L'AE COM A MÈTODE HABITUAL D'ANTICONCEPCIÓ?

NO i, a més a més, aquesta pràctica s'està generalitzant perillósament al nostre entorn.

L'AE és un mètode d'ús ocasional que en cap moment hauria de substituir els tractaments habituals indicats per allò. Cal recordar que l'anticoncepció d'emergència és, en general, menys efectiva que els anticonceptius regulars.

COM S'HA D'ACTUAR EN CAS DE VÒMITS?

Si la usuària vomita durant les 3 hores següents a la presa de qualsevol dels 2 comprimits, s'han de prendre altres 2 immediatament.

EDUCACIÓ SANITÀRIA DAVANT L'ANTICONCEPCIÓ D'EMERGÈNCIA

La via de solució d'aquest problema en l'actual creixement passa per l'educació sanitària: el farmacèutic ha de fer ús de la seva condició privilegiada de professional sanitari més acces-

sible a la societat per tal de fomentar aquest aspecte i contrubuir a reforçar l'educació de joves i adolescents, principals grups de risc d'embarassos no desitjats.

Amb la finalitat de contribuir des de l'oficina de farmàcia a millorar aquesta situació, el CIM va elaborar un protocol d'actuació, el qual està a l'abast de tots els col·legiats a través de la pàgina web (www.cofib.es). L'objectiu d'aquest protocol és facilitar l'actuació davant aquestes pacients i, a més a més, resoldre consultes sota uns criteris uniformes i normalitzats per a les farmàcies il·lenques. A la pàgina web també es poden trobar uns consells per a les pacients així com informació sobre els aspectes més destacats que cal tenir en compte per a la utilització correcta del fàrmac levonorgestrel.

www.correofarmacutico.com

BIBLIOGRAFIA

- Actuación práctica ante el coito de riesgo, SEC y SEGO, Lete I.y col. 2004
- Micromedex, BBDD
- AHFS Drug Information 2003, Progestins dosage.
- Guía de Actuación en Anticoncepción de Emergencia, IB-Salut.
- Guías clínicas de ginecología www.fisterra.es
- Ficha Técnica NorLevo®
- www.informateya.com
- www.correofarmacutico.com

ENTORNO
CORREO FARMACÉUTICO

UN PROTOCOLO DEL COF DE BALEARES SUBRAYA COMO CLAVES LA EDUCACIÓN SANITARIA Y LA PREVENCIÓN DE PATOLOGÍAS DE RIESGO

Así debe actuar la botica en anticoncepción de emergencia

Pedro Mallas Fortia
presidente del COF de Baleares

"Contribuir a la solución de un problema sanitario especialmente importante durante la adolescencia, evitar embarazos no deseados, implantar prácticas terapéuticas y medidas preventivas" y, a la postre, "impulsar la educación sanitaria general y la sexual en particular de los jóvenes". Estos son los objetivos generales con los que las farmacias Gema Molinero, Inmaculada Mateo y Núria Vilalta, del Centro de Información de Medicamentos del Colegio de Farmacéuticos de Baleares...

Novament hem d'agradir al diari "Correo Farmacéutico" la divulgació dels treballs elaborats al CIM de Balears així com les iniciatives que hi promouen cap a la millora de l'entorn farmacèutic i la confiança que en tot moment han dipositat en la nostra feina.